

Sommerfuglene forsvinder fra Kalundborg

1 Arter.dk Lars Falck

Foreløbige resultater fra en undersøgelse om arternes udvikling i Kalundborg kommune viser hvordan det er gået med vores sommerfugle. Ud af 63 arter, så er de 20 forsvundet. Med det siddende byråd, så er vi stadig ikke kommet i gang med at give plads til naturen og de økosystemer, der skal sikre at vores børn og andre interesserede ikke skal leve med en endnu fattigere natur end vi gør i dag.

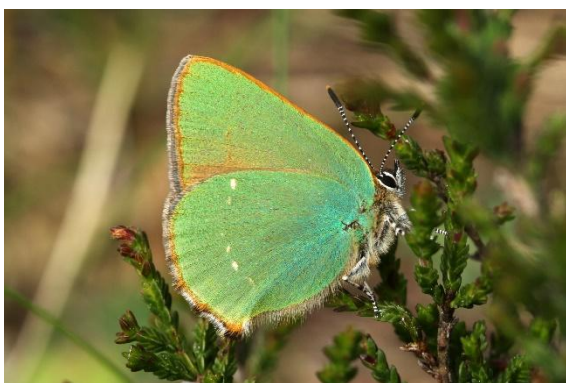
Vi og vores børn kan allerede nu ikke længere opleve den ellers ret almindelige, men flotte og let genkendelige dukatsommerfugl flyve omkring. Undersøgelsen, som den lokale afdeling af Danmarks Naturfredningsforening står

bag, afslører at dukatsommerfuglen sidst blev set sommeren 1992. Et år der ellers nok mest huskes, som året hvor Danmark vandt EM i fodbold for herrer.

Siden da er der forsvundet flere arter af sommerfugle fra kommunen. Bl.a. den sjældne argusblåfugl, der ligner andre blåfugle, men som adskiller sig ved at have nogle særlige aftegninger på især vingernes underside. Den blev sidst set den 11. juni 2006 ude på Røsnæsspidsen af Stig Kjærgaard Rasmussen. I dag en ældre, men stadig aktiv fugleekspert, som en formiddag for næsten 20 år siden egentligt befandt sig derude for at se på fugle. Om aftenen noterede han fundet af argusblåfuglen i DOF-basen. Et fund han vidste var sjældent. I dag husker han dog ikke den specifikke tur og kan ikke udelukke, at han tog fejl. Han er jo ikke sommerfugleekspert. Hvis han tog fejl, så er argusblåfuglen ikke set i kommunen siden 1981. Så

2 Arter.dk Lars Falck

3 Arter.dk Marianne Gravesen

Det seneste tab for kommunen er grøn busksommerfugl, som ikke er set siden 2014 på Vesterlyng. Det er ellers også en ganske almindelig sommerfugl, men som altså ser ud til ikke, at kunne finde egnede levesteder her i vores grønne industri kommune.

Hvad kan vi gøre?

Fra biodiversitetsrådet ved vi hvad der skal til for at vende tilbagegang til fremgang for arterne. Det er der bred enighed om blandt eksperter.

Vi skal lave den rigtige indsats, der hvor vi har den bedste natur og så skal vi arbejde for at skabe sammenhæng imellem disse områder. Ingen af delene har kommunen taget initiativ til i mange år. Det ser vi fx på sydsiden af Røsnæs, der stadig er præget af små usammenhængende stykker natur, der reelt kunne forenes i større områder.

Den indsats der foretages, følger ikke principperne for moderne naturforvaltning, som de er udstukket af eksperterne i biodiversitetsrådet.

Først og fremmest, så skal vi til at tage beskyttelsen af områderne alvorligt. Det gør vi ikke lige nu. På Neksø har vi fx set hvordan kommunen så passivt til imens 7 arter af padder forsvandt over 20 år pga. fasanudsætning og deraf afledt rotter. Vi skal selvfølgelig stoppe med de aktiviteter, der presser arter og levesteder i vores bedste og mest artsrige natur. Det er i øvrigt i mange henseender gratis for kommunen, fordi der er midler, der kan søges til fx, at lave forvaltningsaftaler med lodsejere. I stedet må kommunen nu betale eksperter i dyre domme for at lave undersøgelser og genintroducere de forsvundne arter på øen. Når og hvis de prøver og siden lykkedes med, at løse problemet med fasaner og rotter.

For det andet, så skal naturgenopretning ikke foretages som nu, hvor man med jævne mellemrum med håndkraft må rydde tilvækst, for så at lade det gro til igen. Det er dyrt og er årsag til at arter forsvinder, som fx sommerfugle. Vi skal i stedet have genetableret økosystemerne, lige som naturstyrelsen gør det ude på Røsnæs. Det forhindrer tilgroning på en måde, som mange arter er evolutionært tilpasset. Vi skal bl.a. have heste og okser (kvæg) tilbage i vores natur hvor de naturligt hører til, som en del af økosystemet hele året. Det kan man også få støtte til og som en bonus sparer man den dyre håndholde buskrydning og slåning.

Man kan sige det meget kort: Arter som sommerfuglene forsvinder fra kommunen fordi den praktiserer en meget ringe forvaltning.

Om undersøgelsen

Som nævnt igangsættes der i den lokale afdeling af DN en undersøgelse af hvordan det går med naturen i vores kommune. Den vil der løbende komme resultater fra fordi det ellers er svært at se hvad den ringe forvaltning af vores fælles natur har af konsekvenser. *"Nu sætter vi navn på de forsvundne arter. Og gerne også billeder, så det bliver synligt hvad det er vi mister."* Udtaler Fritz Müller, der er tovholder på undersøgelsen. *"vores naturforvaltning er på mange måder ren slendrian."*

Principper for naturbeskyttelse og genopretning

I Danmark er der behov for en målrettet og vedvarende indsats for at vende tabet af biodiversitet til fremgang. Spørgsmålet er, hvordan den samlede biodiversitetsindsats bør gribes an, og hvordan man bedst muligt kan prioritere mellem forskellige indsatser og virkemidler, så der sættes ind dér, hvor det har den største effekt.

I overensstemmelse med international videnskabelig konsensus anbefaler Biodiversitetsrådet, at en bred og økosystembaseret biodiversitetstilgang med fokus på et bredt udvalg af gener, arter og økosystemer samt genoprettelse af den økologisk integritet forankres som det grundlæggende princip for biodiversitetsindsatsen i Danmark. Denne tilgang kan suppleres med en særlig akut indsats for de mest truede arter, så de ikke når at forsvinde, før den økologiske integritet af deres levesteder er genoprettet.

Genopretning styret af naturlige økologiske processer er som udgangspunkt den vigtigste tilgang på tværs af både de terrestriske, ferske og marine økosystemer, men der er forskelle i forhold til behovet for indledende og kontinuerlig aktiv genopretning mellem økosystemer og områder.

Biodiversitetsrådet har to overordnede anbefalinger i forhold til prioritering af den nationale biodiversitetsindsats.

- **REPRÆSENTATIVITET:** Prioriter områder med høj realiseret biodiversitet eller områder med højt biodiversitetspotentiale, hvor biodiversiteten komplementerer hinanden, så den brede biodiversitet i Danmark dækkes repræsentativitet.

- **SKAB SAMMENHÆNG:** Prioriter områder der bidrager til at skabe store sammenhængende områder og funktionel sammenhæng.

Biodiversitetsrådet anbefaler desuden, at Danmarks biodiversitetsindsats bør planlægges ud fra følgende overordnede prioritering:

- **BESKYT:** Først og fremmest gælder det om at beskytte de områder, der har høj realiseret biodiversitet eller højt biodiversitetspotentiale, mod presfaktorer fra menneskelige aktiviteter, så områderne ikke ødelægges yderligere, og så der skabes mulighed for genopretning.

- **GENOPRET:** Dernæst gælder det om at genoprette kvaliteten for biodiversiteten, særligt i de beskyttede områder, ved at reducere presfaktorer samt genoprette levesteder og naturlige økologiske processer, så den økologiske integritet genskabes.

- **ETABLER:** Endelig kan det være vigtigt at etablere ny natur ved omlægning af områder, hvor den er forsvundet, hvis området har et stort biodiversitetspotentiale eller kan bidrage til at skabe store sammenhængende områder og funktionel sammenhæng.

Biodiversitetsrådets årsrapport 2023: Mod robuste økosystemer

Vi ved hvad der skal gøres, men gør det ikke. Hvis jeg skal gætte, så er det formentlig fordi det ikke rigtig har nogen af vores lokale politikkers interesse. De vil sikkert alle sige, at de elsker naturen, men som det er nu, så fortsætter ødelæggelserne fordi, vores valgte politikere ikke sørger for at beskytte og forvalte vores natur ordentligt. Når man tænker på at Kalundborg kommunes største virksomhed er en almennyttig fond, der bruger milliarder på naturgenopretning og som ikke er bleg for at skille sig af med leverandører der ikke holder en vis standart, så tangerer det i mine øjne dumdristighed at udvise så lidt interesse for naturens tilstand.

Nu bruger vi i DN så vores fritid på at dokumentere hvad års manglende politiske interesse har forårsaget og håber, at det med det snarlige kommunalvalg kan gøre en forskel.

Undersøgelsen er foretaget med data fra Arter.dk, der er et samarbejde mellem staten, universiteter og forskellige fonde. Her forsøger man at samle alt data om arter i den danske natur. Der kommer ny data til hver dag, men også data nedskrevet og indsamlet af forskere og nørder for mere end 100 år siden føres ind i samlingen.

I undersøgelsen sammenlignes antallet af dagsommerfuglearter der er observeret i kommunen gennem tiden (63 stk), med antallet af sommerfuglearter, der er set de sidste 10 år (43 stk). Er en sommerfugl ikke set de seneste 10 år, så antager vi, at den er forsvundet. Det kan vi selvfølgelig ikke være 100% sikre på at den er, men det vil der være en såkaldt statistisk tendens til.

Det er egentligt ret simpelt og er du interesseret, så vil vi opfordre dig til, at kigge i data på dette link. [Fundsøgning - Arter](#), eller til at installere Arter.dk appen på din telefon og registrere de sommerfugle du ser i naturen. Hvem ved, måske bliver det dig, der genfinder grøn busksommerfugl på Vesterlyng.

En sådan undersøgelse har som alle undersøgelser nogle styrker og svagheder. Først og fremmest, så er det en stor styrke at vi kigger på den mest omfattende mængde data man kan få til rådighed om emnet. Der er registreret mere end 50 millioner fund på arter.dk. De fund vi bruger, er valideret, men det giver selvfølgelig noget usikkerhed, at bruge ældre data, hvor man måske ikke længere kan kontrollere om alle fund er helt korrekte. Nogle arter ligner jo hinanden meget, som i tilfældet med argusblåfuglen. I undersøgelsen sammenlignes også forskellige længder af tid med forskellig frekvens af observationer. Det resulterer også i usikkerhed, men ingen af disse usikkerheder er så store at, man kunne nå til et meget anderledes resultat selv hvis man tog højde for dem.

Kilder

Arter.dk

Biodiverstetsrådet, Årsrapport 2023, Mod Robuste økosystemer

Stig Kjærgaard Rasmussen, Dalgas Have 26 2. mf, 2000 Frederiksberg, tlf 38874881

Forsvundne sommerfugle	Sidst set
Skovbjergrandøje	1900
Skovhvidvinge	1917
Mnemosyne	1917
Kirsebærtakvinge	1940
Mørk pletvinge	1951
Rødtlig perlemorsommerfugl	1959
Grønbroget kålsommerfugl	1959
Kommabredpande	1962
Moserandøje	1973
Bølleblåfugl	1973
Violetrandet ildfugl	1976
Gråbåndet bredpande	1978
Brunlig perlemorsommerfugl	1991
Skovperlemorsommerfugl	1991
Dukatsommerfugl	1992
Orange høsommerfugl	1995
Engperlemorsommerfugl	1998
Engblåfugl	1998
Argusblåfugl	2006
Grøn busksommerfugl	2014